

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

V. Altera elucidatur in materia simoniæ difficultas circa Monasteriorum
ingressum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62355)

licitè, non quidem ex pactione Partium, sed ex jussione Judicum provisionem hujusmodi exhibere.

XIV. Ubi pensio assignata terminum Canone vel consuetudine præscriptum excederet, qualis est in Italia dimidium fructuum, in Gallia verò tertia eorumdem pars, non idè esset pensio prorsus dissolvenda, sed solummodo ad terminos à jure præfixos reducenda, scilicet in Italia ad semissem, seu dimidium; & in Gallia ad trientem, id est tertiam partem reducenda, ut docent Parisius de resignat. lib. 6. quæst. 2. num. 144. Mantica decif. 153. num. 2. Gratianus discept. 995. num. 11. Sanlegerius d. §. 4. n. 41. 42. & 43.

XV. Rebuffus tit. de simonia in resignatione, num. 17. rectè admonet non posse citra simoniæ labem dari pecuniam aut aliud temporale, etiam ad redimendam vexationem, pro nondum adepto Beneficio, quantumvis aliquis habeat jus ad rem; sed tantum pro Beneficio acquisito, & in quo habet ipsum jus in re. Id constat ex cap. *Matheus*, de simonia, ubi is qui fuerat à majore Capituli parte nominatus ad præbendam, sed nondum provissus ob minoris numeri contradictionem, pecuniâ redemit hanc vexationem minoris numeri, atque ita nemine discrepante provissus fuit; jubetur nihilominus ut se abdicet eadem Præbenda, ex causa simoniæ quæ provisionem illam præcesserat.

XVI. Si Canonici conveniant invicem, Des mihi pro meo nepote tuum suffragium ac votum in ista Præbenda, & ego polliceor tibi vicissim meum pro tuo nepote suffragium ad alteram primum vacaturam Præbendam; est pactio apertè simoniaca, quia omnis conventio in spiritualibus ableganda est, cap. *Quàm pio*, 1. quæst. 2. cap. *Cum pridem*, & cap. *Pactiones*, de pactis. Similiter simoniacum est, si quis dicat, Nunquam me vivo fiet iste Canonicus, nisi is pro quo rogavi eligatur. Joan. de Selva de Benefic. parte 1. quæst. 7. num. 64. Rebuffus tract. de pacificis possessoribus, num. 136. Sicque multi comperiuntur Canonici simoniæ rei.

CAPUT V.

Altera elucidatur in materia simoniæ difficultas circa Monasteriorum ingressum.

- I. **S**EPTIMÒ quæritur, utrum contrahatur simonia quoties in ingressu Monasterii ex mutua conventionione aliquid datur, vel exigitur titulo alimentorum & onerum Monasterii? Hæc verò verba de alimentis & oneribus Monasterii idè hîc apponitur, quia indubium esse apud omnes debet, committi simoniam si pactio pecuniaria

pecuniaria versetur circa ipsam in Monasterium admissionem : quandoquidem Religio sacra quædam res est, tam in pauperibus, quam in opulentibus Monasteriis. Atque jure merito damnatur omnis conventio pretio adveniens Monasteriorum ingressus tanquam simoniacus in Nicæno Concilio secundo act. 8. can. 18. Deinde in Lateranensi sub Alexandro III. can. 10. Postmodum in alio Lateranensi sub Innocentio III. can. 64. & habetur in cap. *Quoniam simoniacam*, de simon. & in aliis Juris locis.

II. Restrictum autem circa titulum alimentorum aliarumque communium & particularium Monasterii expensarum, sive ordinariè, sive extraordinariè occurrentium difficultas in duas potissimum discinditur sententias. Quidam enim indistinctè docent hoc præcisè titulo licitum esse pacisci etiam in opulentis Monasteriis. Horum summa ratio est, quia cum alimenta & reliqua pecuniarias expensas exigentia Monasteriorum onera sint res merè temporales, nullatenus esse possunt materia simoniæ Divino Jure vetitæ. Adduntque ad suæ munimen sententiæ, in Matrimonii Fideiuramentis iniri dotales conventiones & pecuniarias pactiones ad onera matrimonii sustinenda, juxta legem *Pro oneribus*, C. de jure dot. etiam in opulentissimis familiis: quæ tamen immunes sunt à labe simoniæ, quanvis matrimonium ipsum, cui pecuniariæ illæ conventiones accidunt, non modò sit res sacra, sed etiam Scripturæ teste magnum Sacramentum in Christo & in Ecclesia, Ephes. 5. 32. Hæc est opinio Dominici Soto, Bonacina tract. de simonia, disp. 1. quæst. 7. §. 4. num. 4. §. 6. Lessii lib. 2. cap. 35. dub. 23. ubi dicendo licitam esse dotis conventionem pro alimentis Monialis, maxime si Monasterium tenuè sit, perspicuè insinuat locum esse quoque huic definitioni in Monasteriis commodis, sed majori tamen ratione in tenuibus. Azorius item 1. p. lib. 13. cap. 9. quæst. 1. indistinctè approbat istas in Monasteriorum ingressu conventiones, modò pro dote & alimentis conveniatur, & non præcisè pro admissione in Religionem. Et postquam citavit S. Thomam 2.2. quæst. 100. art. 3. ad 4. ubi Sanctus Doctor reprobat istas pactiones si fiant in Monasteriis opulentis, respondet ibi Azorius hoc genus prohibitionis & simoniæ esse solummodò Ecclesiastici Juris, & non Divini; eique jam inde à plurimis annis receptam ubique locorum consuetudinem oppositam derogasse, & demùm illud prorsus abrogasse; ita ut Canones Conciliorum qui hoc simoniæ genus invexerant jampridem, nullatenus obligent. Ita quidem opinio quanvis longè invaluerit, laxa nimis & periculosa mihi visa est, & subinde probabo per eam violari Jus quoque Divinum, tam in Monasteriis tenuibus, quam in opulentis, si conventio pecuniaria versetur circa ipsam in Monasterium admissionem, cum utrobique res sacra per pactiorem pecuniariam conferatur & recipiatur; quod utique ipsam includit simoniæ definitionem. Si verò pactio ista fiat præcisè propter alimenta & onera Monasterii sustinenda, commonstrabo esse simoniacam, & contra Jus Divinum

T t t in

in Monasteriis opulentis, nullatenus verò in illis quæ inopiâ laborant, Alia est quorundam in oppositam extremitatem cadens opinio, nullatenus fas esse de pecuniaria contributione pacisci, sive conveniatur pro alimentis aliisque expensarum Monasterii oneribus, sive pro ipsamet admissione in Religionem; sive Monasterium indigeat, sive commodum sit: quæ rigiditas magis in affectu ad extrema omnia rigida consecranda, quam in ulla ratione fundatur.

III. Tertia, eaque reliquis duabus longè præferenda sententia est Sancti Thomæ, Sancti Bonaventuræ, S. Raymundi, & aliorum mox citandorum sic distinguendum. Primum quidem nefas & simoniacum esse etiam in Monasteriis inopiâ laborantibus pacisci pecuniariam contributionem pro admissione in Religionem, idque Divino Jure prohiberi, cum Religio ipsa sit res spiritualis & sacra, & simonia jure naturali prohibita omnis illa sit quæ rem sacram contribuit propter pecuniariam contributionem: eaque de causâ Concilium Lateranense damnat in can. 64. omnes eas Moniales quæ prætextu paupertatis pretio aliquas in Sorores recipiant. Ubi verò pactio pecuniaria circa solas temporales monasterii expensas & alimenta præstanda versatur, non verò circa bonum ipsum spirituale Religionis, ita distingui volunt: Vel Monasterio bona temporalia ita suppetunt, ut his expensis & alimentis commodè sufficiant; & isto casu pactioes pro his initas docent esse simoniacas etiam contra Jus Divinum: Vel Monasterium ita indiget, ut non possit expensas istas & alimenta præstare, nisi persona postulans pro his temporalibus ea quæ sunt necessaria contribuat; & isto casu nullam existere contra Jus Divinum simoniam, & licitum esse ita pacisci respectu Monasteriorum indigentium, sed non opulentorum.

IV. Objiciet aliquis hanc esse supervacaneam distinctionem; alimentaque à Monasterio præstanda, cum sint merè temporalia, posse pecuniariâ pactioe compensari indistinctè ab ipsis etiam opulentis Monasteriis, quandoquidem opulentia Monasteriorum non immutat rerum naturam, & in hac pactioe peræquè in opulentis Monasteriis atque in Monasteriis indigentibus res temporalis aliâ re temporali compensetur; cum tamen simoniæ conceptus & definitio includat necessariò aliquid spirituale. Ad hæc respondeo, licet temporalia Monasteriorum bona seorsim spectata sint aliquid temporale, esse tamen spirituale jus Religioso acquisitum, ut participet opibus Monasterii in iis quæ ad victum sibi à Religione præstandum pertinent. Si ergo Monasterium temporalia possidens in ea quantitate ut possit postulanti semel admissio omnia ad corporis vitam necessaria præstare, paciscatur pecuniam pro alimentis ei præstandis, vendit ei pretio jus illud quo tenetur Monasterium de bonis temporalibus quæ possidet suppeditare Religiosis omnia necessaria ad victum intra Religionem transigendum, Monasterium verò his temporalibus carens quæ victui postulantis:

stulantis sufficere possent, non censetur vendere ea quæ non habet, neque ea suppeditare teneretur quæ non habet; atque ita liberè potest de iis pacisci quæ postulanti cum fuerit admittus præstare pro victu teneatur. Atque in his Monasteriorum temporalibus facultatibus inest par ratio quæ in Beneficiorum temporalibus: & utraque temporalia Monasteriorum & Præbendarum sunt spiritualibus conjuncta. Et quemadmodum non potest in Beneficio conferendo, aut per resignationem in alium quempiam transmittendo, vendi citra simoniam jus illud fruendi proventibus Beneficii temporalibus, ob ejusmodi cum spirituali re connexionem, adeò ut qui unum vendit, alterum, nimirum spirituale, non relinquat invenditum, ut decernitur per cap. *Si quis objecerit*, 1. quæst. 3. eadem viger ratio in Monasterii temporalibus bonis quæ Religionis communibus & particularibus necessitatibus & commodis destinata sunt. Etenim in Religionem seu Monasterium assumptio nihil est aliud quàm admissio ad communia Monasterii bona, tum spiritualia, tum temporalia. Cum igitur inter religiosa ac monastica vitæ bona recensendum sit jus singulis Monachis aut Monialibus competens, ut de communibus bonis Monasterii alantur, illud jus planè spirituale existit, & à vita religiosa indivisum; ideoque non potest pactione pecuniaria futuris Religiosis vendi. Secus est in tenuibus Monasteriis, quæ cum bonis careant quibus noviter admittendus alii posset, hæc quæ non existunt bona, neque sacra, neque spiritualia dici possunt; imò neque bona, quia juxta Philosophum non entis nullæ sunt qualitates.

V. Objectio porrò de pactis dotalibus nihil obstat. Quandoquidem pacta illa nullatenus pertinent ad Matrimonium, ut est Sacramentum, sed ut est civilis contractus omnibus gentibus etiam infidelibus communis. Ipsæque dotes & nuptiales conventiones erant in communi usu matrimoniorum antequam lex Christi Matrimonia Fidelium elevarset ad dignitatem Sacramenti, quæ posterior est & accessoria ad civilem contractum, sicut consecratio posterior est & accessoria, prorsusque accidentaria Calici, nec impedit quin licitè Calix vendi possit.

VI. Posse verò Monasterium inopiâ laborans de pecunia pacisci in alimoniam ejus qui suam in Religione prosequitur admissionem, & cujus victui Monasterium suppeditare non sufficit, modò ne plus petatur quàm opus sit, docent duo illa in Ecclesiæ cælo primæ magnitudinis sydera, & professionis regularis, cujus utique officia ignorare non poterant, præcipua columnina Sancti Thomas & Bonaventura. Ex his S. Thomas duobus præsertim locis, in 4. Sent. dist. 25. quæst. 3. art. 2. ad 7. & in Summa Theologica 2.2. quæst. 100. art. 3. totus est in hac distinctione dati & accepti pro pretio rei spiritualis, quæ est Religio; & dati & accepti pro alimonia, quæ est temporalis: & istud quidem nullam involvere simoniam probat ex 1. Cor. 9. *Quis militat suis stipendiis unquam? Quis pascit gregem,*

et de lacte illius non manducat? Secundò idem probat ex stipendiis Clericorum ad sacra obeunda ministeria, ad psallendum in Choro, ad Missarum onera, seu pro vivis, seu pro defunctis; ad assistendum Processioni. Deinde ad quartum argumentum quod ipse sibi objecerat de Monasteriis in quibus aliquid à personis quas recipiunt exigitur, respondet his verbis: *Dicendum quod pro ingressu Monasterii non licet aliquid exigere, vel accipere quasi pretium: licet tamen si Monasterium sit tenue, quod non sufficiat ad tot personas nutriendas, gratis quidem ingressum Monasterii exhibere, sed accipere aliquid pro victu persone quæ in Monasterio fuerit recipienda, si ad hoc non sufficiunt Monasterii opes.* Hæc ultima verba, *Si ad hoc non sufficiunt Monasterii opes*, omnem præcludunt evasionem illorum qui verba S. Thomæ restringenda præsumerent ad sponte oblata; quandoquidem in confesso est apud omnes, licere sponte aliquid offerre, etiam si sufficerent Monasterii opes; non enim sponte & liberaliter oblata, sed pactiones pecuniariæ simulationem constituunt.

V I I. Sanctus verò Bonaventura non posset dilucidius mentem suam explicare. In libello enim Apologetico adversus illos qui Ordini Fratrum Minorum adversantur, & habetur in primo tomo opusculorum ejus, proponit quæst. 18. hanc adversantium suo Ordini objectionem. *Cum ergo suis informatores earum (loquitur de Monialibus S. Claræ) quare permittitis quid plures apud eas impure, id est per pecuniam, recipiuntur, quæ si nihil secum ferrent, nullatenus reciperentur, & avertè simonia videtur?* Responsio: *Si illud alii faciant, de hoc non à nobis, sed ab illis est ratio exigenda. Sed tamen ut satisficiamus quærentibus, sciendum quod quantum spectat ad hanc materiam quadruplex est forma recipiendi ad Ordinem qualemcumque. Prima quando aliquis recipitur nec pro pecunia, nec cum pecunia, sed purè pro Deo: & ista est purissima cum pecunia, ita ut si nihil afferret, tamen reciperetur pro Deo: & similiter hoc purum est coram Deo, sed cavè agendum est coram hominibus, ne detur eis occasio scandali, & ne sit ibi affectus avaritia infectus ex spe lucri. Tertia quando quis recipitur non pro pecunia, nec tamen reciperetur sine pecunia, eo quod non habent aliter ei qui eum recipiunt in necessitatibus corporis providere cum tenuet facultates domus vix sufficiant jam receptis, nec ad eas audeant plures recipere, & istos suis necessitatibus spoliare: ita quod talis persona quæ sic recipitur, si abundaret locus, sine pecuniis reciperetur. Si aliter aliquis duxit uxorem propter divitias & nobilitatem ejus quæ habet nasum; nec tamen propter hoc ducit eam, quia nasum habet, quam tamen si naso careret, nullatenus duxisset. Et hoc non est impurum, licet non appareat forsitan pulchrum. Quarta cum aliquis recipitur amore pecuniæ, ita quod si possent illam pecuniam habere sine persona, non reciperent personam; sed ut habeant pecuniam, personam recipiunt. Et hoc penitus impurum est & simoniacum; quia ibi pecunia est causa receptionis personæ, non e converso. Ubi ergo recipitur persona propter pecuniam, simonia est;*

quia

quia ibi venditur spirituale, id est consortium spiritualis societatis, pro temporali, scilicet pecunia. Et hoc plerique faciunt etiam ex mera inopia, optantes aliquem venire cum pecunia, quem reciperent ut eorum inopia repararetur, vel debita contracta solverentur, vel bona concupita emerentur, vel edificia construerentur. De talibus dicit E. clefasticus cap. 27. Propter inopiam multi deliquerunt. Ubi vero pecunia recipitur propter personam, quam aliàs libenter reciperent si haberent unde eam pascere, non videtur esse simonia, dummodo forma cum intentione concordet. Et hoc modo sustinemus quod Sorores Sancta Clara recipiunt pecuniam cum personis, si quando oportet eas plures personas recipere quam de facultatibus Monasterii congruè valeant sustentari.

VIII. Doctor ergo Seraphicus negat esse simoniacum, si Monasterium non habens sufficientes facultates ad victum ejus quæ de novo postulat admitti, recuset illam admittere, nisi augmentum temporale pro suo victu conferat in Monasterium; sed si conferat, tunc postulans recipiatur, dummodo duo ista quæ sola exprimit, simul concurrant: primum ut Monasterium sit inops & insufficientis ad victum personæ postulanti suppeditandum: secundum ut persona propter Deum solummodo admittatur, & non propter pecuniam quam defert, adeo ut si Monasterii facultates ejus quoque victui sufficerent, nec persona postulans quidquam secum afferret, nihilo tamen minus in Monasterium reciperetur. Primam conditionem illam notent Monasteria quibus facultates suppetunt ad victum novæ postulantis; quam tamen admittere volunt sub obligatione dotis pecuniariæ, sed planè recusant citra talem obligationem: Sancti enim Doctores Ecclesiæ Thomas & Bonaventura aperte docent id esse illicitum & simoniacum. Secundam verò conditionem notent ipsa etiam Monasteria quæ inopi laborant, sed recipiunt personas non purè & simpliciter propter Deum, sed propter dotem. Illa namque impura intentio nullatenus excusatur à simonia prætextu paupertatis, ut generale Concilium Lateranense dicto can. 64. aperte declarat: & Sanctis Thomas & Bonaventura locis citatis docent, ad evitandam simoniam debere personam admitti propter solum Deum, adeo ut si Monasterii opes sufficerent, nihilominus persona reciperetur sine ulla dotis conditione aut exactione; dos verò nullatenus in pactum deducatur, nisi hac sola consideratione alimentorum, quæ tenues Monasterii facultates exhibere non possunt.

IX. Utrum verò contributio postulantis pecuniaria deducatur in pactum cum duabus prædictis conditionibus quas Sancti Thomas & Bonaventura aperte requirunt ad hoc ut simonia vitetur, an verò sine pacto sponte offeratur, nihil pertinet ad quæstionem. Nam & in contributione spontanea sine ulla pactione interveniret mentalis simoniæ crimen, juxta utriusque Sancti doctrinam, tam in indigente, quam in opulento Monasterio, si persona postulans reciperetur propter temporale commodum sponte oblatum, alioquin quidem in opulento Monasterio recipienda.

Ttt 3

X. Petrus

X. Petrus etiam Cantor Parisiensis Doctor qui duodecimo seculo floruit, sic loquitur in tractatu de Verbo Abbreviato, cap. 38. *Si monasterium adeo inops est ut non possit recipere aut nutrire sine pecunia contributione illum qui se offert ad Religionem, poterit huic concedere Confraternitatem spirituales, non autem corporalem: vel etiam habito respectu ad domus inopiam & ad necessarios pro alimentis ipsius postulantis expensas, EXIGERE ab illo ut sub ea CONDITIONE ADMITTATUR, quod suppeditabit Monasterio redditus temporales ad subsidium & alimoniam vite sue.* Hic Author aperte approbat pactio- nes & exactiones pro alimentis quando Monasterium est inops; & aperte re- probat quando Monasterium est commodum. Scripsit & obiit hic Author ante ortum Mendicantium Ordinum, & ante memoratum ipsum Lateranense Concilium.

XI. His adstipulatur Canonistarum coryphæus, à quo Decretalium volumen Gregorio Papa IX. jubente habemus, quique primus traditur Summam casuum conscientie composuisse S. Raimundus lib. 1. tit. 1. §. 22. in hac ipsa verba: *Si Monasterium esset adeo tenue vel paupertate depressum, quod redditus vel vix, vel non sufficerent personis presentibus, non solum intentionem possent habere, sed etiam credo quod possent dicere, Non sufficiunt nobis, libenter suscipimus te ad spiritualia; ad temporalia non possumus nisi habeamus plures possessiones: & tunc ille offerat se & sua. Quod autem dicitur in constitutione (nimirum jamdicti Lateranensis Concilii) eodem cap. Quoniam, vers. Paupertatis prætexitur, de simon. intelligitur cum hoc dicebant in fraudem.* Hactenus S. Raimundus.

XII. Franciscus Suarez de censuris disp. 22. sect. 5. num. 11. jure merito reprehendit Dominicum Soto, qui lib. 9. de justitia & jure, quæst. 6. in fine, contra S. Thomæ, aliorumque veterum doctrinam asseruit licitum divitibus à Monasteriis pacisci titulo alimentorum ante admissionem. Cum enim Monasterium satis habeat unde admissa alatur, eaque bona sint ad Monialium alimoniam destinata, falsò prætexitur ad novam contributionem causa victus; atque ita pactio, vel exactio ista non cadit super alimentorum necessitatem, sed supra admissionem. Idem Suarez eadem reperit tomo 1. de Religione, lib. 4. cap. 17. Cujus vestigiis insistsens Filliucius idem docet circa commodà Monasteria, tract. 45. cap. 4. num. 23. Eandem approbant distinctionem pauperis vel divitis Monasterii Caietanus in 2. 2. quæst. 100. art. 3. ad 4. Navarra Manualis cap. 27. num. 106. Toletus lib. 1. cap. 36. num. 9. asserentes licere pacisci præcisè pro solis alimoniis in Monasteriis inopibus, non in divitibus.

XIII. Taxatio verò facultatum Monasterii temporalium, secundum quam minimè liceat amplius exigere ab admittendis, imprudentius à quibusdam determinatur ad arctam necessitatem. Majore prudentiâ & circum- spectione sic providit Tridentina Synodus sess. 25. cap. 3. de Regularib. *In temporalibus Monasteriorum facultatibus eam inveniendam esse rationem, ut Mo- nialium*

monialium numerum commodè sustentari possit. Præfatus Sanctus Bonaventura non est Doctor, cum fuerit totius Ordinis sui Generalis Minister, qui argui possit modicæ circa res Monasteriorum experientiæ, neque permittit ejus eximia sanctitas ut à quoquam arguatur nimia erga Dei providentiam diffidentia. Ipse verò in tractatu determinationum questionum circa Regulam Sancti Francisci, quæst. 19. inter causas cur Communitas (ut loquitur) in religionis spiritu deficiat, allegat paupertatem nimiam: *Ex qua (inquit) Religiosi coguntur fieri proprietarii, dum sibi met videtur quisque providere, quia ob nimiam inopiam non providetur eis in commune.* Hoc docent quotidiana quæ videmus Monasteriorum Monialium infortunia, & easus commiseratione digni; virorum namque Monasteria facilius ab hujusmodi damnis emergunt. Videmus in permultis virginum Monasteriis ad gravem inopiam reductis fuisse eò quandoque reductos Prælatos, ut solutâ clausurâ virgines ad proprios parentes transmiserint nutriendas, suasque operas, ne à propriis parentibus repellerentur, famulitiâ & opificiâ pro pane apud eos quærendo locataras. Vidimus multoties faciliè dissipatis Monasteriorum exiguis facultatibus, necesse fuisse quasi in communi naufragio, ut singulæ Moniales privatim suo victui consulerent, suas operas externis pretio ad vitæ subsidium exhiberent, proprietatem rerum quascunque corrådere possent, sibi ad vitæ privatæ necessitates assererent, tempora orationi, vel lectioni destinata manuum labori insumerent, colloquia cum externis, à quibus subsidium aliquod sperabant, miscerent, ex quibus contingeret omnem interiorem & exteriorem disciplinam prorsus evanescere.

XIV. Et utique si adhibitis duabus superius præscriptis conditionibus, adhuc illicitum, & simoniacum esset de alimentorum contributione in Monasteriis convenire; pari, aut etiam fortiori ratione simoniacum esset Sacerdotibus circa justam & approbatam taxationem pacisci cum illis qui ab eis Missas, aut Missarum anniversarias celebrationes postulant: nec enim sacratior est, aut angustior intra Monasterium admissio quàm incruentum corporis & sanguinis Dominici Sacrificium, cum nihil habeat Ecclesia quod hujus celebrationis sanctitatem æquiparet. Pari quoque ratione vocabitur simoniaca quæcumque protestatio, conventio & exactio distributionum pro Officiis Divinis in Choro, & quorumcunque stipendiorum pro Ecclesiasticis & sacris ministeriis, & procurationum pro Ecclesiarum visitationibus. Et certè justissima horum stipendiorum causa, omniumque præcipua eadem est tum in sacris Ecclesiæ ministeriis, tum in religiosa Monialium societate victus & alimonia Deo ministrantium.

XV. Inter Sanctissimos Præfules qui omnium seculorum decursu commissas sibi Ecclesias sanctissime administrarunt, vix, imò ne vix quidem ullus cenferi queat canonicæ disciplinæ tenacior Sancto Carolo Borromeo.

romeo Mediolanensi Antistite, quem proposuit Deus omnibus Ecclesie Pastoribus in exemplum sacri zeli, constantiæ & vigilantie Episcopalis. Cum verò ejus omnes Constitutiones tum ad Ducepsum amplissimam, tum ad universam, cui ut Metropolitanus præerat, provinciam spectantes exactissimâ diligentia collectæ fuerint in amplissimum volumen inscriptum *Acta Mediolanensis Ecclesie*; cumque accuratissima ipsius vitæ historia à pluribus qui diu cum illo versati fuerant Scriptoribus edita fuerit, nullum tamen tum in illis Constitutionum ejus collectionibus, tum in ejus vitæ serie, vel leve indicium reperitur, quo possit quis judicare sanctissimum & vigilantissimum Antistitem conatum fuisse ex tam multis, quibus invigilabat Monasteriis, imaginarium istud simoniæ genus pro necessariis in pauperibus Monasteriis postulantiis puellarum alimentis eradicare.

XVI. Circa istas ingredientium Monasteria, sive ultroneas, sive conventionales obligationes temporalium facultatum, operapretium fuerit referre Constitutiones ejusdem Sancti Caroli, per quas prudenter constituitur & puellarum ingredientium libertati circa professionem, & ipsorum Monasteriorum indemnitati. Constitutiones istæ habentur in duabus quibus vir Sanctus præsedet Synodis provincialibus, scilicet in prima anni 1565. cap. de novitiis ad professionem recipiendis: & in secunda anni 1569. tit. 3. de iis quæ ad Moniales pertinent. In his ergo statuitur, ut in ipso initio admissionis puellæ intra Monasterium contributio dotalis neque relinquantur in manibus parentum puellæ, neque in manus Monasterii consignetur, sed deponatur in manibus probi & facultatibus commode instructi viri ab ipso Monasterio approbati, hac lege, ut si puella vel moriatur novitia, vel professionem emittere nolit, reddatur pecunia illis qui eam contribuerant. Sic enim providetur libertati puellæ, si dos de manibus Monialium non sit repetenda, sed de manibus depositarii, vel sequestri. Si verò contingat puellam exacto probationis anno profiteri, consulitur juri Monasteriorum, quæ plerumque non possunt à morosis parentibus promissam dotem recuperare, quæ ex causâ Monasteria sæpe ad paupertatis angustias redigi solent.

XVII. Extravagans Urbani IV. quæ est 1. de simonia, excommunicat cum reservatione ad supremam Sedem omnes exigentes aut paciscentes atque solventes aliquid, tam viros quam fœminas, pro ingressu Monasteriorum cujusvis sexus, cœnas, prandia, pastus, pecunias, jocalia, aliæque quascunque res etiam ad usum Ecclesiæ vel pietatis destinatas. Ipsos verò Conventus, Capitula, Monasteria suspensionis sententiæ subicit. Hanc extravagantem posteriores Summi Pontifices mitigarunt, Innocentius VIII. Martinus V. Clemens VII. Ex his Martinus V. declaravit se eximere ab hujus Extravagantis pœnis Moniales, aliæque personas de dote negotiantes aut convenientes ad ingressum fœminarum in Monasteriis recipiendarum, ut refert Sylvester verb. *Simonia*, num. 15. Hoc idem declaravit

ravit per speciale Breve Clemens VIII. non esse Moniales simoniae reas paciscendo de dote recipiendarum pro sufficienti & congrua sustentatione. Et refertur à Baldo Capucino in compendio privilegior. verbo *Moniales*, num. 16. & à Ludovico Miranda tract. de Monialibus, quæst. 8. art. 7. conclus. 1. Navarra in comment. ad cap. *Quoniam*, de simon. & in Manuali, cap. 27. num. 106. Lessio lib. 2. cap. 35. dub. 23. num. 131. Bonacina tract. de excommunic. in particulari, disput. 2. quæst. 3. puncto 29. num. 6. Quatenus autem Sylvester verb. *Simonia*, quæst. 19. & Navarra Manual. cap. 23. num. 111. dicunt excommunicationem nullam incurri nisi in Ordine & Beneficio, significant hoc ipso non esse receptam istam Extravagantem, quæ excommunicat simoniacos in Religionis ingressu; quod idem absolute asserit loco citato Lessius. Verumtamen cum mitigationes prædictæ Summorum Pontificum sola exonerent foeminarum Monasteria, posset adhuc ista Extravagans in suo robore perdurare circa Conventus & Monasteria vi-
rorum.

XVIII. Statuit caput unicum, §. *Sanè*, de statu Regul. in 6. in hunc finem, ut Monialium clausura commodius observetur, ne in Monasteriis Ordinum non Mendicantium aliquæ deinceps recipiantur in Sorores, nisi quot poterunt de ipsorum Monasteriorum bonis, sive proventibus absque penuria sustentari. Ne, ut ait ibi Glossa, contra proprium institutum cogantur mendicare. Concilium verò Tridentinum sess. 25. de Regular. cap. 3. constituit ut in Monasteriis & domibus, tam virorum, quam mulierum bona immobilia possidentium, vel non possidentium, cujus generis declarat solas esse de cætero Fratrum Capucinorum & Minorum de Observantia domos, instantum numerus constituatur & conservetur, qui vel ex redditibus propriis Monasteriorum, vel ex consuetis elemosynis commodè possit sustentari. His verò Constitutionibus cumulatè satisfaciunt & obtemperant Monasteria, quæ cum non habeant sufficientes redditus ad victum noviter postulantium, requirunt ab eis contributiones, quarum præsidio possit Monasterium eis victum commodè subministrare. Cum enim nova illa contributio inter Monasterii facultates computetur, sequitur per novas illas admissiones in Religionem nullatenus excedi numerum eorum qui ex redditibus Monasterii, aut ex consuetis elemosynis ali possunt. Et intentio Concilii violaretur, si ad Religionem tales postulantes absque sustentatione admitterentur.